Docnr3

From: Tegenwind NOT <info@tegenwindnot.nl>
Date: Monday, November 2, 2026, 12:06 PM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: FW: Bijgewerkte versie: brandbrief + bijlage naar 2e Kamer

---

Attachments:

Brief Stichting Tegenwind Noordoost Twente aan leden 2e kamer der Staten-Generaal 01-11-2026 mbt afstandsnorm voor IWT kamerstuk 29383 Nr 450 en commissiedebat IenW 06-10-2026 .pdf

---

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@tegenwindnot.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Stichting Tegenwind Noordoost-Twente

Voor het behoud van een leefbaar Nationaal landschap

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

Tel. 5.1.2.e

IBAN: NL32 RBRB 8837 3178 32

Kvl<-nummer 88667375

Van: Tegenwind NOT
Verzonden: maandag 2 november 2026 12:04
Aan: 'contact@tweedekamer.nl' <contact@tweedekamer.nl>
Onderwerp: FW: Bijgewerkte versie: brandbrief + bijlage naar 2e Kamer

Geachte heer/mevrouw

Wilt u bijgaande brief delen met alle Tweede Kamerleden?

In afwachting van uw bevestiging

Met vriendelijke groet

5.1.2.e 5.1.2.e voorzitter

Stichting Tegenwind Noordoost-Twente

Voor het behoud van een leefbaar Nationaal landschap

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

Tel. 5.1.2.e

IBAN: 5.1.2.e

Kvl<-nummer 88667375

Stichting Tegenwind Noordoost-Twente

Voor het behoud van een leefbaar Nationaal landschap

Aan: de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Datum: 01-11-2026

Betreft: Afstandsnorm voor windturbines (Kamerstuk 29383, nr. 450) en het commissiedebat I&W van 6 oktober 2026

Geachte Kamerleden,

Onze Stichting Tegenwind Noord-Oost Twente (STNOT) vertegenwoordigt veel inwoners van de gemeenten Tubbergen, Dinkelland en Losser. Wij volgen de besluitvorming over industriele windturbines op de voet, zowel in Den Haag als ook in de provincie Overijssel. Wij hebben al vele zienswijzen ingediend. Wat wij u voorleggen, komt dus voort uit wat wij in de praktijk zien gebeuren.

Wij zijn als STNOT niet tegen de energietransitie, maar vinden dat de bescherming van alle burgers die naast een industriele windturbine wonen, niet mag afhangen van een lokale belangenafweging en zeker niet van onzorgvuldig onderbouwde milieunormen.

Dat is dus nu nog steeds het geval: zolang er geen landelijke normen gelden, stellen gemeenten en provincies als bevoegd gezag zelf normen vast, onder meer via de overbruggingsregeling die nu veranderd wordt tot 31 december 2027 en bij het vervangen van bestaande industriele windturbines door hogere, via de zogeheten repowering.

In brief 29383, nr. 450 schrijft het kabinet de afstandsnorm van twee keer de tiphoogte uit het ontwerpbesluit uit 2023 te “behouden”. Dat is onjuist. Het ontwerpbesluit bevatte een norm waaraan moest worden voldaan. Het kabinet wil daarvoor nu een instructieregel invoeren waardoor bevoegde gezagen slechts rekening moeten houden met de norm. Voor onze inwoners is dat geen detail. Wij vragen u dit voorstel niet te steunen zolang de bescherming van omwonenden niet is geborgd.

In dit verband is landelijk heel bekend dat een inwoner van ’t Goy, bij Houten, een turbine met een tiphoogte van 241 meter op 286 meter van zijn woning kon worden gebouwd. Dat kom omdat in Nederland nog geen vaste minimum afstand tot woningen geldt. Hier is sprake van 1,2 keer de tiphoogte, dus ver onder de afstandsnorm. Bezwaar maken hielp niet. Nadat de vergunning juridisch was getoetst bleef deze standhouden bij de Raad van State. Wij zijn zeer verbaasd dat dit mogelijk is gemaakt, ondanks de onzekerheden over de milieueffecten.

Waar vragen wij u om?

1. De afstandsnorm als bindende minimumnorm in het besluit op te nemen, in plaats van als instructieregel met "pas toe of leg uit".
2. Van de staatssecretaris een concrete datum te eisen voor de reactienota op de zienswijzen op het ontwerpbesluit uit 2023, want die is nog steeds niet verschenen
3. Hierover schriftelijke vragen te stellen of een motie in te dienen bij de voorhang van het definitieve ontwerpbesluit, die het kabinet voor het einde van dit jaar, heeft aangekondigd.

Wat dit voor onze omgeving betekent

Bij het project Windpark De Lutte komt één woning op 320 meter van de geplande industriele windturbine met een geplande tiphoogte van 250 meter en nog meerdere woningen komen op een iets grotere afstand[1]. Twee keer de tiphoogte is dan 500 meter, 180 meter meer dan de afstand van deze woning. Onder artikel 5.162d van het ontwerpbesluit zou deze afstand in acht moeten worden genomen: het plan was dan niet toegestaan, tenzij het bevoegd gezag op grond van artikel 5.162f met een zware motivering zou afwijken. Onder de nu voorgestelde regel zou het bevoegd gezag er zelf over beslissen.

Twee keer de tiphoogte is dan 500 meter, 180 meter meer dan de afstand van deze woning. Onder artikel 5.162d van het ontwerpbesluit zou deze afstand in acht moeten worden genomen: het plan was dan niet toegestaan, tenzij het bevoegd gezag op grond van artikel 5.162f met een zware motivering zou afwijken. Onder de nu voorgestelde regel zou het bevoegd gezag er zelf over beslissen.

Waarom is het voorstel een verslechtering?

1. Het ontwerpbesluit bevatte een norm waaraan moest worden voldaan. Artikel 5.162d van het ontwerpbesluit luidde: "De afstand tussen een windturbine en een windturbinegevoelig gebouw is ten minste tweemaal de tiphoogte van de windturbine." Volgens de toelichting bevat dit artikel de inhoudelijke afstandsnorm die "in acht moet worden genomen".

Afwijken was alleen mogelijk op grond van artikel 5.162f, met het oog op de doelen van de energietransitie. Volgens het kabinet zelf gold daarvoor een zware motiveringsplicht en kon dat slechts in uitzonderlijke gevallen (Aanhangsel Handelingen II 2023-2024, nr. 1222, antwoord 9). Het huidige voorstel verschuift dit naar een instructieregel "rekening houden met". Het kabinet schrijft dat hiermee "ruimte wordt geboden aan het bevoegd gezag om een belangenafweging te maken op basis van de lokale situatie", dit volgens het principe "pas toe of leg uit". Dat afwijken ook onder het ontwerpbesluit mogelijk was, maakt dit niet gelijkwaardig. Afwijken kon alleen op beperkte gronden, met een zware motivering en slechts in uitzonderlijke gevallen. Nu kan elk bevoegd gezag met een eigen afweging afwijken, met "leg uit" als enige eis. Dat is geen behoud van de norm, maar een versoepeling.

2. Het kabinet stelt ten onrechte dat het invulling geeft aan twee belangrijke aangenomen moties. Het kabinet schrijft letterlijk dat hiermee "ook invulling wordt gegeven aan":

[1] https://windparkdelutte.nl/wp-content/uploads/2025/03/2310-Presentatie-WP-De-Lutte-en-EOS-13-02-2025.pdf

Motie 1: de aangenomen motie Erkens/Leijten (Kamerstuk 32 813, nr. 985, 2022): "verzoekt de regering om dit voorjaar afspraken te maken met gemeenten, provincies en RES-regio's over de te hanteren uitgangspunten voor de plaatsing van nieuwe windmolens, waaronder strenge minimum afstandsnormen, in afwachting van de nieuwe landelijke windturbine normen; verzoekt de regering om te bezien of we hiervoor het Deense model tijdelijk kunnen toepassen"

en motie 2: de aangenomen motie De Groot (Kamerstuk 33 561, nr. 96, 2025): "verzoekt de regering in te zetten op zodanig strenge milieu, geluids- en afstandsnormen dat ten minste 80% van de huidige zoekgebieden voor windturbines op land afvalt en dat turbines in de nabijheid van woonwijken worden uitgesloten, met uitzondering voor eigen opwek door (boeren)bedrijven, bedrijventerreinen en infrastructuur, verzoekt de regering voorts dit kader voor milieu, geluids- en afstandsnormen uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te publiceren"

Beide moties vragen om strenge afstandsnormen. Erkens/Leijten vraagt uitdrukkelijk om "strenge minimum afstandsnormen" en om te bezien of het Deense model, vier keer de tiphoogte[2], kan worden toegepast. Het kabinet stelt twee keer de tiphoogte voor, de helft daarvan, en dan nog als regel waarmee slechts rekening hoeft te worden gehouden. De Groot vraagt om strenge milieu-, geluids- en afstandsnormen en om dit kader uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te publiceren. Die termijn is verstreken. Een instructieregel waarmee slechts rekening hoeft te worden gehouden, is niet streng en niet minimaal en geeft omwonenden geen zekerheid. Hij brengt de belangenstrijd per project juist terug.

3. De milieunormen zijn nog niet vastgesteld op de wijze die het Europese recht vereist. In zijn tussenuitspraak van 30 juni 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1395, windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding) heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, in navolging van het Nevele-arrest van het Hof van Justitie (C-24/19), geoordeeld dat voor de algemene windturbinenormen vooraf een milieubeoordeling nodig is [3]. Daarmee is het proces naar nieuwe landelijke normen in gang gezet. De reactienota op de zienswijzen op het ontwerpbesluit uit 2023 is drie jaar later nog niet verschenen. Zolang de normen niet deugdelijk zijn onderbouwd, is een geborgde afstandsnorm *de enige waarborg* voor omwonenden. Volgens juridische literatuur (Vos & De Lange Advocaten, blog van 30 juni 2021) volgt uit de SMB-richtlijn (2001/42/EG) bovendien dat vooraf met wetenschappelijke zekerheid moet worden vastgesteld dat geen verslechtering optreedt. Ook het voorzorgsbeginsel (art. 191 VWEU; zorgplicht art. 21 Grondwet) vraagt daarom om een bindende norm.

4. Een afstandsnorm biedt wel degelijk extra bescherming. Het kabinet stelt in de brief dat een afstandsnorm "geen extra bescherming biedt tegen hinder van windturbines". Dat strookt niet met eerdere uitlatingen van het kabinet. In antwoord op Kamervragen schreef de minister in 2024 dat een afstandsnorm volgens het planMER weliswaar niet volstaat voor een volwaardige bescherming tegen gezondheidseffecten, maar "als aanvullende norm wel een basisbescherming aan omwonenden kan bieden" (Aanhangsel Handelingen II 2023-2024, nr. 1222, antwoord 8). Dat geldt ook naast de milieunormen die zijn voorgesteld of nog komen. Zolang die normen niet zijn vastgesteld, is de afstandsnorm de waarborg die nu beschikbaar is.

---

[2] https://kaempevindmoeller.dk/2017/01/european-setbacks-minimum-distance-between-wind-turbines-and-habitations/

[3] Toelichting uitspraak Raad van State uitbreiding windpark Delfzijl Zuid | Informatiepunt Leefomgeving

5. In veel Europese landen gelden grotere afstanden. Denemarken hanteert vier keer de tiphoogte [4]. In Beieren geldt de 10H-regel (10× de totale hoogte, dus 2 km voor een turbine van 200 meter); waarbij die sinds 2022 in bepaalde gebieden versoepeld is tot 1.000 meter[5]. In Polen geldt sinds 2023 een wettelijk minimum van 700 meter[6]. Bij een turbine met een tiphoogte van 250 meter is twee keer de tiphoogte 500 meter. Dat ligt onder de normen van Denemarken en Beieren en onder het Poolse minimum.

Wetenschappelijke onderbouwing

Sinds het verschijnen van de RIVM-factsheet 'Gezondheidseffecten van windturbinegeluid' in 2021 heeft het RIVM deze niet inhoudelijk geactualiseerd; latere wijzigingen betreffen slechts enkele details. De Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) van het RIVM adviseerde in december 2025 de factsheet fundamenteel te herzien of offline te halen. Het LOWI vermeldt in punt 8 van advies 2026-12 (28 juli 2026) dat de CWI dit adviseerde. Het RIVM paste de factsheet op diezelfde dag, dus ook op 28 juli 2026, slechts beperkt aan en maakte op zijn site geen melding van dit CWI-advies.

Wij verzoeken u de staatssecretaris te vragen of en wanneer het kabinet inhoudelijk reageert op recente literatuur over geluid en gezondheid. Wij verwijzen hiervoor naar de bijlage.

Het commissiedebat van 6 oktober

De afstandsnorm was in het debat één van vele onderwerpen. Van de 9 aanwezige partijen uitten slechts 4 kritiek op de inhoud van de hier genoemde kabinetsbrief. Wij vragen u die kritiek rechtstreeks aan de staatssecretaris voor te leggen, zodat het kabinet er inhoudelijk op moet antwoorden.

Een uitnodiging

Wij nodigen u graag uit om de situatie in Losser/De Lutte met eigen ogen te bekijken en met omwonenden in gesprek te gaan. Wij maken daar graag tijd voor vrij. U kunt ons bereiken door een mailbericht te sturen naar 5.1.2.e **@tegenwindnot.nl.**

Wij danken u voor uw inzet en vragen uw aandacht voor dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

Stichting Tegenwind Noord-Oost Twente (STNOT)

5.1.2.e 5.1.2.e	Voorzitter
5.1.2.e	Secretaris
5.1.2.e	Penningmeester
5.1.2.e	Bestuurslid
5.1.2.e 5.1.2.e	Bestuurslid
5.1.2.e	Bestuurslid
5.1.2.e 5.1.2.e	Bestuurslid

Contact:

[4] https://kaempevindmoeller.dk/2017/01/european-setbacks-minimum-distance-between-wind-turbines-and-habitations/

[5] https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayBO-82

[6] https://codozasady.pl/en/p/rules-for-siting-of-onshore-wind-farms-liberalised

Stichting Tegenwind Noord-Oost Twente
5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e
Tel. 5.1.2.e Website:
Website: tegenwindnot.nl

Bijlage: Belangrijke literatuur bij deze brief aan de Tweede Kamer.